

"Meselâ, nasıl ki sehâvetli, âlicenap, müşfik bir zât, güzel bir ziyafeti, gayet fakir ve aç ve muhtaç olanlara vermek için, seyahat eden güzel bir gemisine serer. Kendi de üstünde seyreder..." Temsili açar mısınız?

"Meselâ, nasıl ki sehâvetli, âlicenap, müşfik bir zât, güzel bir ziyafeti, gayet fakir ve aç ve muhtaç olanlara vermek için, seyahat eden güzel bir gemisine serer. Kendi de üstünde seyreder."

"O fukaranın minnettârâne tena'umları ve o aç olanların müteşekkîrâne telezzüzleri ve o muhtaç olanların senâkârâne memnuniyetleri, ne derece o kerîm zâtı mesrur ve müferrah eder, ne kadar onun hoşuna gider, anlarsın."

"İşte, küçücük bir sofranın hakikî mâliki olmayan ve bir tevziat memuru hükmünde olan bir insanın mesrurîyeti böyle ise, cin ve insi ve hayvânâtı feza-yı âlem denizinde seyir ve seyahat ettiren ve bir seline-i Rabbâniye olan koca zeminin üstüne bindirip, yüzünde hadsiz envâ-ı mat'umâtı câmi' bir sofrayı serip, bütün zîhayatı küçük bir kahvaltı nev'inde o ziyafete davet etmekle beraber, gayet mükemmel ve bütün envâ-ı lezâizi câmi', sermedî, ebedî bir dâr-ı bekâda cennetleri, her birisini birer sofrâ-i nimet ederek hadsiz lezâizi ve letâifi câmi' bir tarzda, nihayetsiz bir zamanda, nihayetsiz muhtaç, nihayetsiz müştak, nihayetsiz ibâdına, hakikî yemek için ziyafet açan bir **Rahmân-ı Rahîme ait ve tabirinde âciz olduğumuz **maânî-i mukaddese-i muhabbeti** ve netâic-i rahmeti kıyas edebilirsin."⁽¹⁾**

Cömert, yüksek seciye sahibi ve şefkatli bir zât, fakirlere yardım etmekten, onların her türlü ihtiyaçlarını görmekten ulvî bir zevk alır. Ve o muhtaçların kendisinden memnun olmalarından ve bu memnuniyetlerini medih ve senalarla ifade etmelerinden de ayrıca memnun olur. O zat, kendisine ihsan edilen bu güzel hali iyi değerlendirdiğinde, Cenab-ı Hakk'ın ebedî bir âlemde sonsuz ihsanıyla müminleri sevindireceği ve bundan **münezzeh ve mukaddes bir lezzet alacağı** hakikatini uzaktan da olsa bir derece seyredebilir.

"Ebedî bir dâr-ı bekâda cennetleri" Semanın tabakaları ve muhtelif galaksileri olduğu gibi cennetin de ayrı ayrı tabakaları vardır. Bu konuda Sorularla İslâmîyet'te neşredilen bir hadîs-i şerîf şöyledir:

“İbn Abbâs’dan (r.a.) gelen bir rivayette, cennetin yedi tabakası olduğu haber verilmektedir. Bunlar, **Firdevs, Adn Cennet'i, Nâim Cennet'i, Daru'l-Huld, Me'va Cennet'i, Daru's-Selâm ve İlliyyûn**'dur. Bu tabakalardan her birinde, müminlerin yaptıkları iyi işler karşılığında yükselecekleri derece veya mertebeler vardır.”(2)

Burada İbn Abbâs'ın haber verdiği ve ayetlerde adları geçen cennet tabakaları, cennetin en yüksek tabakalarıdır. Çünkü bu tabakalarda da birçok tabaka vardır. Nitekim Allah Teâlâ'nın "**Nâim Cennetleri**" veya "**Firdevs Cennetleri**" şeklindeki çoğul ifade eden ayetleri buna delildir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Otuz İkinci Söz, İkinci Mevkîf.](#)

(2) bk. *el-Beydâvî, Envâru` t-Tenzîl, Beyrut (t.y.), I, 119.*